

Розробка моделі якості електронної бібліотеки

Олександр Новицький, Галина Проскудіна, Ольга Овдій

Інститут програмних систем НАН України, УКРАЇНА, м. Київ,
просп. Академіка Глушкова, 40, E-mail: gupros@isofts.kiev.ua

Abstract – The paper proposes a model for the evaluation of Digital Libraries (DL) that concerns quality parameters of different aspects of DL such as content, functionality, user, policy, architecture.

Ключові слова – якість, інформаційна система, оцінка, показники якості, електронні бібліотеки.

I. Вступ

Актуальність вирішення проблеми якості електронних бібліотек (ЕБ) обумовлюється масштабністю їх створення та розповсюдження. Для того щоб дати відповідь на питання на скільки ЕБ задовольняє вимогам якості, ми повинні визначитися з переліком вимог яким повинна відповідати ЕБ. На сьогодні відсутні чіткі відповідні стандарти та нормативні документи тому проблематика якості ЕБ досліджується в багатьох напрямках.

II. Модель якості ЕБ

Виходячи з огляду існуючих моделей якості, взято за основу модель [1], яка являє собою набір параметрів, що можна використовувати для характеристики і оцінки як сервісів ЕБ в цілому так і її структурних компонентів, таких як: Контент, Користувач, Функціональність, Політика та Архітектура, окремо. Отже, запропонована модель якості складається з загальних параметрів якості, параметрів якості контенту, функціональних параметрів якості, параметрів якості користувача, параметрів якості політики та параметрів якості архітектури (Рис. 1).

Загальні параметри якості – це ті, що стосуються системи в цілому. До них відносяться, наприклад: Репутація, Економічна доцільність, Стабільність, Забезпечення безпеки, Підтримка інтероперабельності, Покриття документацією, Продуктивність, Сумісність зі стандартами та Масштабованість.

Параметри якості контенту оцінюють контент, що міститься у ЕБ: Автентичність, Благонадійність, Актуальність, Цілісність, Підтримка довгострокового зберігання, Точність, Життєздатність, Здатність до сприйняття та Оцінка метаданих.

Функціональні параметри якості відносяться до функціонального аспекту ЕБ. Серед них розрізняють: Доступність, Обізнаність про сервіси, Потужність, Сподівання щодо сервісу, Здійснення управління

неполадками, Вплив сервісу, Ортогональність, Надійність, Стійкість, Юзабіліті або зручність використання.

Рис.1 Групи показників якості ЕБ

Параметри якості користувача стосуються користувальницького аспекту ЕБ та містять параметри: Активність користувача та Поведінка користувача.

Параметри якості політики розглядають політики ЕБ та складаються з параметрів: Несуперечливість політики й Точність політики.

Параметри якості архітектури стосуються аспекту архітектури ЕБ. Серед них розрізняють: Простоту адміністрування, Простоту інсталяції, Балансування навантаження, Якість журналу подій, Підтримку та Надмірність.

Деякі з цих параметрів є кількісними, мають об'єктивний характер і можуть бути виміряні автоматично, тоді як інші є якісними і є суб'єктивними характеристиками та можуть бути виміряні лише за допомогою оцінок користувачів.

ВИСНОВОК

У доповіді розглядається модель якості ЕБ, яка охоплює показники якості її ключових аспектів. Проте, незважаючи на широке розповсюдження ЕБ, оцінка їх якості все ще знаходиться на початковій стадії розробки.

Література

1. Candela L., Athanasopoulos G., Castelli D., El Raheb K., Innocenti P., Ioannidis Y., Katifori A., Nika A., Vullo G., Ross S. The Digital Library Reference Model // 2011.
2. Fuhr N., Tsakonas G., Aalberg T. et al. Evaluation of digital libraries // International Journal on Digital Libraries. — 2007, Vol. 8, Issue 1, p21.
3. Tani A., Candela L., Castelli D. Dealing with metadata quality: The legacy of digital library efforts // Information Processing and Management. — 2013, Vol. 49, Issue 6, p1194.